

Galerie umění Karlovy Vary

příspěvková organizace Karlovarského kraje, Goethova stezka 6,
360 01 Karlovy Vary, IČO 66362768, č. ú. 5165900237/0100
tel: 353 224 387, e-mail: info@galeriekvary.cz, www.galeriekvary.cz

TISKOVÁ ZPRÁVA

OTAKAR SLAVÍK – OHLÉDNUTÍ

Pořadatel	Galerie umění Karlovy Vary, přísp. org. Karlovarského kraje,
Místo konání	Galerie umění Karlovy Vary, Goethova stezka 6
Termín	9. května – 23. června 2019, vernisáž čtvrtek 9.5.2019 v 17 hodin
Autoři a kurátoři:	Duňa Slavíková a Jan Samec
Produkce:	Helena Fenclová
Otevírací doba	denně mimo pondělí 10 – 17 hodin
Doprovodné akce	13.6.2019 v 17 hodin – Komentovaná prohlídka výstavy

Galerie umění Karlovy Vary vystavovala Otakara Slavíka už v šedesátých letech minulého století. Nejprve jeho díla představila v roce 1968 v rámci legendární výstavy Nová citlivost a v následujícím roce uspořádala pobočka karlovarské galerie v ostrovském Letohrádku Otakaru Slavíkovi samostatnou výstavu, jeho první velkou výstavu mimo Prahu. Právě v roce 50. výročí od ostrovské výstavy se galerie rozhodla uspořádat významnému českému umělci retrospektivu nazvanou OHLÉDNUTÍ...

Cesta Otakara Slavíka k malířství nebyla přímočará, po válce se krátce učil malířem porcelánu v Klášterci nad Ohří, poté studoval Státní keramickou školu v Bechyni, odkud přestoupil na Vyšší kamenicko-sochařskou školu v Hořicích. Po nepřijetí na Akademii výtvarných umění zkusil štěstí na katedrách výtvarné výchovy, nejprve v Bratislavě a po roce přešel na Pedagogickou fakultu Univerzity Karlovy. Zde ho k malbě přivedl profesor Martin Salcman. Byť vlastní Salcmanova tvorba nebyla rozsáhlá, pro Otakara Slavíka byl velkou inspirací, jak sám později mnohokrát vzpomínal: „*Salcman je počátek a základ mého malování.*“ Po absolvování fakulty však Otakar Slavík nikdy neučil, vystřídal několik dělnických profesí a soustředil se na hledání vlastního malířského výrazu. V průběhu padesátých let směřoval od školou ovlivněných skladebných kompozic k expresivním figurálním obrazům s redukovanou paletou. Kolem poloviny následující dekády už zaujal výtvarnou obec svou malbou, v níž nonkonformním způsobem vytvářel zjednodušené lidské postavy prostřednictvím rastrů. Jejich plány vznikaly z barevných teček, menších i větších koleček, někdy se blížily geometrickému výrazu, jindy byla forma volnější. Tato novátorská cesta otevřela malíři dveře do prestižní Špálové galerie i k účasti na výstavách ve světě. Malíř se proto krátkodobě mohl na konci šedesátých let živit jen svou malbou. Začátkem sedmdesátých let však pod vedením Gustáva Husáka zavládla tzv. „normalizace společnosti“, jež pro malíře s nezávislým myšlením i občanskými postoji znamenala mnohé útrapy. Nastolený režim mu znemožnil další vystavování, nákup kvalitních barev, nastaly potíže s ateliérem, umělec se musel vrátit k manuální práci. Přesto intenzivně maloval, teď však více expresivně. Koncem 70. let, po prodělání těžkého infarktu, se rozhodl využít nabídku rakouského azylu a v září 1980 se s manželkou Duňou odstěhoval do Vídně. Zde mohl tvořit už zcela svobodně, protože manželka byla schopna finančně oba zajistit. Umělec navázal na své cykly Provazochodců ze sedmdesátých let, osamělé figury jsou v nich podány robustním rukopisem, v expresivním tvarosloví, s výrazně barevnou paletou s často frekventovanou jásavou žlutí. Pod pozitivní chromatikou se však skrývá hluboký vnitřní étos, reflexe ztráty domova, malíř svá díla opakovaně přemalovává, s odstupem času nespokojen s jejich podobou. Tyto přemalby však ne vždy vedou k lepšímu výsledku, což autor sice posléze chápe, ale od podobných postupů ho to neodradí ani v budoucnu.

Začátkem devadesátých let přichází s demokracií v Čechách i možnost opětovného vystavení Slavíkova díla, jsou realizovány velké výstavy v Národní galerii, v Mánesu, posléze v Míčovně Pražského hradu a řada dalších. Slavík si sice v Praze pořizuje menší byt, ale vrací se do Čech jen částečně, trvale zůstává ve Vídni až do své smrti v roce 2010.

Karlovarská výstava nemůže prezentovat celé spektrum malířovy tvorby ve všech jeho podobách. Tedy jak by si umělec takového významu bezesporu zasloužil. Je omezena prostorovými, provozními i finančními možnostmi pořádající instituce. Vzhledem k zmíněnému „ohlédnutí“ za Slavíkovou výstavou v ostrovském Letohrádku v roce

1969, jsme chtěli představit i díla, která byla tehdy vystavena. V současném výběru se jedná o tyto obrazy: Akt (Ležící), 1964, Stojící, 1965, Svlékající se, 1966, Ležící, 1966, Hlava (muže), 1966, Kráčející, 1966, Torzo (Fragment), 1967. Už v průběhu šedesátých let minulého století totiž Otakar Slavík výrazně ovlivnil podobu českého malířství. Svým osobitým jazykem s nezaměnitelnou výrazovou originalitou vybočil ze zavedené tendence k lyrickému až vyprávěcímu modu v české malbě. Byť se sblížil s tehdy aktuálními geometrizujícími tendencemi, vyznával zároveň klasické hodnoty malby. Nebál se spojení geometrizovaného řádu s lidskou figurou ve zdánlivě neslučitelném rozporu. Neváhal své dosažené a oceňované výsledky posléze opustit ve prospěch zdánlivě tradičnější malířské estetiky, byť v expresivním hávu, ale s obrovskou mírou senzitivity a fascinací malířským procesem, který ho mnohdy zajímal víc než vlastní výsledky. Otakar Slavík měl odvalu jako malíř i jako občan. Sděloval své nekompromisní postoje a konzistentní názory nahlas i v širší společnosti, proto ho nemohla socialistická kulturní a politická nomenklatura vystát. A právě z hluboké integrity umělcovy osobnosti vzniklo rozsáhlé malířské dílo s tak přesvědčivým vnitřním étosem. Karlovarská výstava by ráda přispěla k podobnému poznání i u dnešních návštěvníků.

Jan Samec